

วิธีดำเนินงาน

กลุ่มตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรคือ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และ คณะอักษรศาสตร์ ปีการศึกษา 2516 ในครั้งแรกผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จำนวน 400 ฉบับ ได้รับคืน 321 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 ส่วนคณะอักษรศาสตร์ ได้ส่งแบบสอบถามให้ 180 ฉบับ ได้รับคืน 134 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 ในครั้งที่สอง แจกแบบสอบถามเฉพาะนิสิตที่ตอบในครั้งแรกและติดตามจนครบเท่าจำนวนที่ตอบในครั้งแรก

เครื่องมือที่ใช้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิตินิยมแบบสอบถามได้ร่วมกันสร้างขึ้นโดย กานดา พุฒ, ลัดดา กิติวิภาต, สุนทรีย์ ศุภวงศ์, สุวิไล เรียงวัฒนสุข และผู้วิจัย ซึ่งเป็นนิสิตปริญญาโทปีที่ 2 แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย โดยรวบรวมข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ วารสาร และสิ่งพิมพ์ (ครายละเอียดในภาคผนวก) ได้ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไขส่วนภาษาและเพิ่มเติมข้อความบางประการ ก่อนนำแบบสอบถามไปให้ผู้วิจัยให้นำแบบสอบถามให้นิสิตคณะครุศาสตร์ชั้นปีที่ 2 จำนวน 5 คนตลยแบบสอบถาม เพื่อให้แน่ใจว่านิสิตเข้าใจภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามตรงตามความประสงค์ของผู้วิจัย

ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้มีจำนวน 67 ข้อ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้
ส่วนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามประวัติส่วนตัวจำนวน 15 ข้อ
ส่วนที่สอง เป็นแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อกิจกรรมนิตินิยมจำนวน 42 ข้อ ลักษณะ

แบบสอบถามส่วนนี้เป็นแบบเลือกตอบและแบบปลายเปิดดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. ซาฟเจาเขาใจวา "อาวโส" ในจุฬาฯ คือ
  - ก. ผู้มีอายุน้อย เคารพเชื่อฟังผู้ที่มีอายุมากกว่า
  - ข. ผู้มีความรุ่มนอย เคารพเชื่อฟังผู้ที่มีความรุ่มมากกว่า
  - ค. ผู้ที่มีประสบการณ์น้อย เคารพเชื่อฟังผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า
  - ง. นิสิตรุ่นพี่มีสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลนิสิตรุ่นน้อง
  - จ. นิสิตรุ่นน้องจำต้อง เคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่
  - ฉ. นิสิตรุ่นน้อง เคารพเชื่อฟังนิสิตรุ่นพี่ทว่าวางตัวเหมาะสมเท่านั้น
  - ช. อื่น ๆ (โปรดระบุ)
2. ซาฟเจาเขาใจวา "ระเบียบ" ในจุฬาฯ คือ
  - ก. กฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย
  - ข. กฎเกณฑ์ที่อาจารย์ฝ่ายปกครองแต่ละคณะกำหนดขึ้น
  - ค. กฎเกณฑ์ที่คณะกรรมการนิสิตแต่ละคณะกำหนดขึ้น
  - ง. กฎเกณฑ์ที่นิสิตรุ่นพี่เห็นสมควร
  - จ. กฎเกณฑ์ที่ปฏิบัติกันมาเป็นประเพณี
  - ฉ. อื่น ๆ (โปรดระบุ)

การตอบแบบสอบถาม

เนื่องจากผู้ตอบอาจมีความเห็นตรงกับคำตอบหลายข้อ การที่จะให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียวอาจจะไม่ครอบคลุมทัศนคติทั้งหมดของผู้ตอบ ในการตอบแบบสอบถามจึงให้ผู้ตอบเลือกตอบได้หลายข้อตามที่เห็นว่าตรงกับความเห็นของตน และยังสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในข้ออื่น ๆ โปรดระบุซึ่งเป็นข้อเลือกตอบข้อสุดท้ายของแต่ละข้อคำถาม

วิธีรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการแบบก่อน-หลัง (Before-After design) โดยส่งแบบสอบถามทัศนคติให้แก่ นิสิตชั้นปีที่หนึ่ง คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะ

อักษรศาสตร์เป็น 2 ระยะ ระยะแรกส่งในสัปดาห์ที่สองของการเรียนในภาคต้น ผู้วิจัย
 ได้รับความร่วมมือจากประธานเชียร์ของทั้ง 2 คณะในการแจกแบบสอบถาม และได้มีโอกาส
 อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้ชนิดทราบด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มตัวอย่าง-
 ประชากรส่งแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ระยะหลังส่งในสัปดาห์แรกของการเรียน
 ภาคปลาย โดยเจาะจงให้เฉพาะผู้ที่เคยตอบในครั้งแรกเท่านั้น วิธีการผ่านทางประธาน
 เชียร์ เช่นเดียวกับครั้งแรก และติดตามส่วนที่ไม่ได้ทางไปรษณีย์จนได้ครบจำนวนที่ตอบใน
 ครั้งแรก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการดังต่อไปนี้

1. นำแบบสอบถามมาตั้งรหัส นำไปเจาะบัตรคอมพิวเตอร์ จากนั้นนำไป
 เข้าเครื่องแยกบัตรและใช้เครื่องจักรกล หากความแตกต่างของค่าตอบแต่ละข้อในการทดสอบ
 ครั้งแรกและครั้งหลังโดยวิธีวิเคราะห์ค่าไคสแควร์ (Chi-square) เพื่อ

1.1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อกิจกรรมนิสิตของนิสิตชั้นปีที่ 1
 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์ ตามตัวแปรต่าง ๆ ดังนี้

1.1.1 เพศ

1.1.2 อายุ

1.1.3 ลำดับรุ่นที่เขาศึกษาในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.1.4 สายวิชาที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.5 โรงเรียนที่ศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.6 คะแนนที่สอบได้ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.7 ประสบการณ์การร่วมกิจกรรม

1.2 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อกิจกรรมนิสิตระหว่างนิสิตชั้นปีที่ 1
 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีกับนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะอักษรศาสตร์ ตามตัวแปร เช่นเดียวกับ

ข้อ 1.1

2. นำความถี่ของการเลือกตอบแบบสอบถามแต่ละข้อคำถามตามตัวแปร

ต่าง ๆ ในการสอบถามทัศนคติครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะอักษรศาสตร์มาคำนวณหาการร้อยละ

3. นำข้อมูลที่ได้จากการสอบถามทัศนคติทั้ง 2 ครั้งมาเปรียบเทียบ เพื่อหา

3.1 ค่าดัชนีความคงที่ของทัศนคติ (Index of Stability) แทน
 ค่าย S จากสูตร
$$S = \frac{a + d}{n}$$

3.2 ค่าดัชนีการเปลี่ยนทัศนคติ (Index of Change) แทนค่าย C
 จากสูตร
$$C = \frac{b + c}{n}$$

3.3 ทิศทางการเปลี่ยนทัศนคติ (Direction of Change) แทน
 ค่าย D ดังนี้

3.3.1 การเปลี่ยนทัศนคติในทิศทางที่ละทิ้งทัศนคติเดิม (D^-)
 จากสูตร
$$D^- = \frac{b}{a + b}$$

3.3.2 การเปลี่ยนทัศนคติในทิศทางที่เกิดทัศนคติใหม่ (D^+)
 จากสูตร
$$D^+ = \frac{c}{c + d}$$

เมื่อ a = กรณีที่เลือกตอบข้อใดข้อหนึ่งครั้งแรกและครั้งหลัง
 b = กรณีที่เลือกตอบในครั้งแรกและไม่เลือกตอบในครั้งหลัง
 c = กรณีที่ไม่เลือกตอบในครั้งแรก แต่เลือกตอบในครั้งหลัง
 d = กรณีที่ไม่เลือกตอบในครั้งแรกและครั้งหลัง
 n = จำนวนนิสิตตอบแบบสอบถามในแต่ละคณะ

ตัวอย่างแสดงการคำนวณ

สมมุติว่า ข้อคำถามที่ 1 ก. มีนิสิตคณะอักษรศาสตร์เลือกตอบในครั้งแรกและ
 ครั้งหลังจำนวน 4 คน ($a = 4$) ไม่เลือกตอบในครั้งแรกและครั้งหลังจำนวน 108 คน
 ($d = 108$) เลือกตอบในครั้งแรก แต่ไม่เลือกในครั้งหลังจำนวน 12 คน ($b = 12$)
 ไม่เลือกตอบในครั้งแรก แต่เลือกตอบในครั้งหลังจำนวน 10 คน ($c = 10$) จำนวนนิสิต
 ตอบแบบสอบถามในแต่ละคณะ 134 คน ($n = 134$)

แทนค่าในสูตร

$$\begin{aligned}
 S &= \frac{a + d}{n} \\
 &= \frac{4 + 108}{134} \\
 &= .84 \\
 C &= \frac{b + c}{n} \\
 &= \frac{12 + 10}{134} \\
 &= .16 \\
 D^- &= \frac{b}{a + b} \\
 &= \frac{12}{4 + 12} \\
 &= .75 \\
 D^+ &= \frac{c}{c + d} \\
 &= \frac{10}{10 + 108} \\
 &= .08
 \end{aligned}$$

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย